

Demografia - počet zomretých a príčiny úmrtí v SR v treťom štvrtroku 2023

Posledná aktualizácia: 26.07.2024 | Počet zobrazení: null

Vydavateľ: null

Tematická oblasť: null

Okruh: null

Dátum publikovania: 26.10.2023

Počet úmrtí bol aj v 3. štvrtroku nižší ako pred rokom, menej ľudí zomrelo aj v porovnaní s priemerom pred pandémiou

Najvýraznejšia podúmrtnosť oproti priemeru rokov 2015 – 2019 sa prejavila v skupine ľudí v produktívnom veku. Z regionálneho hľadiska to bolo v Žilinskom a Nitrianskom kraji. Jedinou skupinou obyvateľstva, v ktorej počet zomretých stále o vyše 10 % prevyšoval hodnoty spred pandémie boli mladší seniori vo veku do 75 rokov.

Celková úmrtnosť na Slovensku sa aj v treťom štvrtroku tohto roka udržala pod hodnotou dlhodobého priemeru spred pandémie. V súhrne za júl až september 2023 zomrelo v SR takmer 12,3 tisíca ľudí, čo je medziročne o 11,7 % menej osôb (o 1,6 tisíca). Súčasne to bolo o 2,8 % menej zomretých ako hodnoty päťročného priemeru rokov 2015 – 2019 pred nástupom pandémie¹⁾. Vyplyva to z predbežných dát o počtoch zomretých a príčinách úmrtí za 3. štvrtrok 2023, ktoré aktuálne zverejnil Štatistický úrad SR.

Stiahnite si graf vo vysokom rozlíšení [vo formáte PDF](#) (116 kB), alebo [vo formáte PNG](#) (80 kB).

„Od začiatku tohto roka ovplyvňuje nižšiu úmrtnosť v medziročnom porovnaní a zároveň aj v porovnaní s päťročným priemerom okrem ústupu pandémie najmä menší počet zomretých na dlhodobonajčastejšiu príčinu úmrtí – choroby obehového systému,“ uviedla Zuzana Podmanická, riaditeľka odboru štatistiky obyvateľstva Štatistického úradu SR.

Priaznivá situácia sa prejavila aj v znížení hrubej miery úmrtnosti v treťom štvrtroku tohto roka. Počet zomretých prepočítaný na 100-tisíc obyvateľov²⁾ klesol na 905 úmrtí. V treťom štvrtroku minulého roka predstavoval pritom hodnotu 1 024 úmrtí na 100-tisíc obyvateľov a v priemere za rovnaké obdobie posledných 5 rokov pred pandémiou bol na úrovni 929 úmrtí. Hrubá miera úmrtnosti tak bola nižšia ako päťročný priemer pred pandémiou vo všetkých troch štvrtrokoch tohto roka.

Výrazne menej osôb zomieralo v skupine ľudí v produktívnom veku

Najväčšiu skupinu zomretých tvorili seniori vo veku 65 a viac rokov, predstavovali 77 % všetkých úmrtí (9,5 tisíca osôb). Ich počet bol o 1,5 % vyšší ako päťročný priemer pred pandémiou, ale o 12 % nižší ako v rovnakom období minulého roka. Kým starších seniorov nad 75 rokov zomieralo o takmer 4 % menej ako pred pandémiou, v skupine mladších seniorov (od 65 do 74 rokov) bola stále ešte zaznamenaná pomerne vysoká nadúmrtnosť v porovnaní s predpandemickým priemerom¹⁾, a to o 14 %.

„V kategórii mladších seniorov sa udržala nadúmrtnosť vyššia ako 10 % ajv predchádzajúcich štvrtrokoch tohto roka. Počty zomretých mladších seniorov v mesiacoch, kedy pandémia kulminovala (t. j. v 1. štvrtroku 2021) prevyšovali priemerné hodnoty dokonca viac ako dvojnásobne,“ uviedla Zuzana Podmanická, riaditeľka odboru štatistiky obyvateľstva Štatistického úradu SR.

Počet úmrtí v skupine ľudí v produktívnom veku (15 až 64 rokov) výrazne klesol aj v 3. štvrtroku 2023. Medziročne sa znížil o vyše desatinu a oproti päťročnému priemeru dokonca až o 15 %. V tejto vekovej kategórii zomrelo v 3.štvrtroku 2023 približne 2,7 tisíca osôb.

Počet zomretých klesol medziročne vo všetkých krajoch Slovenska

V siedmich krajoch bol ich počet nižší aj v porovnaní s priemerom pred pandémiou¹⁾. Iba v Prešovskom kraji veľmi mierne prevyšil počet zomretých päťročný priemer. Situácia sa medziročne najvýraznejšie zlepšila v Bratislavskom a Košickom kraji. Najvyššiu podúmrtnosť v porovnaní s rovnakým obdobím nepoznačeným pandémiou mali Žilinský (4,7 %) a Nitriansky kraj (4,3 %).

Po zohľadnení veľkosti krajov z hľadiska počtu obyvateľov, hrubá miera úmrtnosti bola najnižšia v Bratislavskom a Prešovskom kraji s počtom okolo 800 zomretých na 100-tisíc obyvateľov. Teda výrazne nižším ako priemer za celé Slovensko, ktorý predstavoval 905 osôb. Najhoršia situácia v rámci SR bola v Nitrianskom a Banskobystrickom kraji, kde miera úmrtnosti v 3. štvrtroku predstavovala hodnotu vyše 1 000 zomretých na 100-tisíc obyvateľov.

Podiel úmrtí na nádory sa už tretí kvartál zvyšuje

Od začiatku roka 2023 sa na znížení celkovej úmrtnosti významne podieľala dlhodobá najčastejšia príčina úmrtí v SR – choroby obehového systému, ktorá tvorila v mesiacoch júl až september 44 % úmrtí (5,4 tisíce osôb). Ich počet medziročne klesol o 14,4 % a oproti priemeru pred pandémiou o 8 %.

Stiahnite si graf vo vysokom rozlíšení [vo formáte PDF](#) (590 kB), alebo [vo formáte PNG](#) (109 kB).

Druhou najčastejšou príčinou zomierania spomedzi 22 skupín ochorení³⁾ boli nádory, ktorých podiel na celkových úmrtiach sa mierne zvyšuje už tretí štvrtrok po sebe, aktuálne predstavoval 29 %. Medziročne počet úmrtí na túto príčinu stúpol o 5 % a v porovnaní s priemerom pred pandémiou o viac ako 2 %. Celkovo za 3. štvrtrok zomrelo na nádory 3,5 tisíce ľudí.

Tretou najčastejšou príčinou smrti boli choroby dýchacej sústavy s takmer 7 % podielom na všetkých úmrtiach. Aj táto príčina úmrtí pomohla k medziročnému poklesu úmrtnosti, bolo ich až o 28 % menej ako vlani. V porovnaní s priemerom za rovnaké obdobie pred pandémiou sa ich počet zvýšil o 1 %.

Na následky infekcie COVID-19 zomrelo za obdobie júl až september tohto roka už len 19 osôb, kým v rovnakom období roku 2022 ich bolo 324. S 0,2 % podielom na všetkých úmrtiach sa COVID-19 zaradil medzi príčiny, ktoré len nepatrne ovplyvňujú úmrtnosť.

- ¹⁾ Pre objektívnu odpoveď na otázku, do akej miery bola aktuálna úmrtnosť horšia ako v časoch pred pandémiou, Štatistický úrad SR upravil výber rokov, z ktorých sa vypočítaval priemerný počet úmrtí pred pandémiou. Do 5-ročného priemeru sa počítali hodnoty za r. 2015 – 2019, čo boli posledné roky neovplyvnené pandémiou. Rok 2020 už bol ovplyvnený pandémiou najmä v posledných mesiacoch roka, rok 2021 v prvých aj posledných mesiacoch roka a rok 2022 najmä v prvých mesiacoch roka.
- ²⁾ na účely výpočtu hrubej miery úmrtnosti sa používa stredný stav obyvateľov (k 1. 7.)
- ³⁾ príčiny úmrtí sa klasifikujú podľa 22 skupín ochorení Medzinárodnej klasifikácie chorôb (MKCH)

Výstupy k téme úmrtnosť:

- Príloha na stiahnutie:
[Demografia - počet zomretých a príčiny úmrtí v SR v treťom štvrtroku 2023](#) (ZIP – 201 kB).
- Dáta o úmrtnosti a príčinách úmrtí nájdete v databáze Štatistického úradu SR DATAcube.:
[Zomretí podľa mesiaca úmrtia, veku, pohlavia a príčiny smrti - SR-oblasť-kraj \(mesačne\) \[om3801mr\]](#)
Dátová kocka obsahuje počty zomretých a príčiny úmrtí v SR podľa 22 skupín Medzinárodnej klasifikácie chorôb (MKCH) po mesiacoch aj za celý rok (vrátane ochorenia COVID-19). Obsahuje tiež regionálne štruktúry (kraje, SR), vekové štruktúry (predproduktívny, produktívny aj poproduktívny vek, aj vekové skupiny po 5 rokoch). Mesačné dáta pre rok 2022 sú predbežné, údaje za predchádzajúce roky sú definitívne.
- Podrobné údaje o úmrtnosti boli zverejnené v 2. štvrtroku 2023 v záložke:
[Štatistiky/Demografia a sociálne štatistiky/Obyvateľstvo a migrácia/Ukazovatele/Pramenné dielo – Zomretí](#)
alebo v záložke
[Štatistiky/Demografia a sociálne štatistiky/Obyvateľstvo a migrácia/Ukazovatele/Pramenné dielo – Príčiny smrti](#)

Lamačská cesta 3/C
840 05 Bratislava 45
Slovenská republika

e-mail: hovorca@statistics.sk

+421 2 50 236 335

Sociálne siete :

e-mail: info@statistics.sk

Upozornenie: Pri uverejnení celej informatívnej správy alebo jej časti prosíme uviesť zdroj informácií Štatistický úrad Slovenskej republiky. Štatistický úrad SR tvorí kvalitné štatistiky užitočné pre spoločnosť podľa 16 zásad týkajúcich sa inštitucionálneho prostredia, štatistických procesov a výstupov podľa Kódexu postupov pre európsku štatistiku.